

Tante Hertha

Nr. 263, 23. årgang, august 2020

Stemning fra Skallerup Klit (Foto: Katrine K.)

Tante Hertha er Hertha Levefællesskabs informationsblad, som udkommer ca. d. 1. i hver måned. Redaktør: Allan Elm. Redaktionsudvalg: Helle Hansen, Per Clauson-Kaas, Ole Wadsholt og Anne-Lene Jappe.

Folk, som ikke er bosiddende i Hertha og som ønsker at abonnere, kan henvende sig til redaktøren på tlf. 3840 3401 eller pr. mail.

Referater o.lign. som ønskes bragt, forudsættes af redaktionen at være klare og egnede til offentliggørelse!

Deadline for stof til bladet er d. 20. i måneden før til: tante@hertha.dk eller i postkassen Landsbyvænget 2A, mærket 'Tante Hertha'.

Stof, som kommer efter deadline, kan ikke garanteres bragt!

Tante Herthas mail-adresse: tante@hertha.dk.

KALENDER PÅ HERTHAS HJEMMESIDE www.hertha.dk opdateres løbende.

Hertha er på Facebook (bestyres af Anne-Lene)

Forsidefoto: Gad vide, hvad det er, Morten får frem i Ulla...? Foto: Katrine K.

Af pladshensyn har vi denne gang valgt at bringe referater som indstik, som omdeles på Landsbyvænget/Demetervænget. Dette gælder dog ikke forældre og bestyrelsen. Øvrige, som måtte ønske referaterne, kan få dem tilsendt pr. mail ved henvendelse til red.

HerthaKalender

August 2020

Mandag d. 10.	Smalle Steder (Ian ´ band) koncert	Kl. 19.30	Foran butik
D. 18-25	12 BINGN-elever på besøg (se s. 4)		
Tirsdag d. 18.	Fortælling om Caravana BarcoIris		
	Amazonas v/Elisabeth Holt	Kl. 19.00	Cafeen
Torsdag d. 20.	Landsbymøde	kl. 19-21	Salen
Lørdag d. 22.	Skabermarked	Kl. 10-17	Bag Burishus
Torsdag d. 27.	Pilgrimsduo koncert	Kl. 19.30	Salen

September

Fre. d. 18-Lør. d. 19 Levefællesskab seminar (se nedenfor) Kl. ?

Oktober 2020

Lørdag d. 3.	Lørdagscafé	Kl. 14-16.30	Salen
Onsdag d. 7.	Sven Pedersen: Om shamanisme	Kl. 19.30	Salen

HUSK fællesskabsseminar d.18-19 sept. med Skt. Michael som tema. Sæt stort X i kalenderen, da alle automatisk er tilmeldt og du aktivt skal framlede dig. Aktiviteter for både børn og voksne.

Vær opmærksom på, at nogle arrangementer kan være aflyst (eller alligevel finde sted) i takt med samfundets åbning, efter redaktionens afslutning. Følg med på www.hertha.dk/ kalender og i mails i herthagooglegroups

Varme følelser i det grønne (Foto: Birthe)

Indhold i dette nummer:		Mit Hertha	s. 15
Annonceringer	s. 4	Ferieindtryk	s. 16
Set og sket i måneden	s. 8	Herthahus på fællesudflugt	s. 18
Mit eventyr i Hertha	s.12	Gartnerintyt	s. 20
Sang til Tommy	s. 14	Set og sket i måneden	s. 22

Hertha Kulturforening arrangerer

Klassisk koncert torsdag d. 27.8 kl. 19.30 med
Pilgrims Duo i Hertha Levefællesskabs Sal
- Herskind

Musikstund med Marianne Eising violin/bratsch
og Nanna Toure Mikkelsen klaver.

Klassiske perler af Bach, Halvorsen, Løvland,
Albeniz, Massenet, Dvorak, Pärt,
Rachmaninoff m.fl. Fri entré

BINGN-besøg

Som for to år siden får vi igen i år besøg af 14 til 20 elever på første år af den skandinaviske Biodynamiske jordbrugsuddannelse BINGN.

Jeg håber I alle vil tage godt imod en ny generation af biodynamiske gartnere og landmænd, som vi hjælper i gang. De kommer mest til at være i gartneri og landbrugs lokalerne, og der bliver sat et telt op. Nogle sover i landbrugslokalet, nogle i telte. Kan du tilbyde en seng, så hører vi gerne fra dig.

De ankommer tirsdag den 18 august om eftermiddagen og rejser igen tirsdag den 25 august efter morgenmaden. De skal også på nogle Gårdbesøg på Skjoldhøj Gård, Barrit skov, Rødpose og på Fyn.

Oliver og Klara, som begge har taget BINGN uddannelsen, vil stå for kurset sammen med Lars P og jeg. Der vil være undervisere udefra: Jens-Otto, Erik Frydenlund og Klaus Loehr Petersen.

Tag venligt imod.

Venligst *Birthe*

Torsdags-sløjd

i John & Sibyllas værksted begynder igen torsdag, 10 september, kl 16 - 18.

Du er velkommen til at komme og nørkle med dit eget projekt sammen med andre, der er i gang med hver sit. Vi arbejder med træ, læder og evt fedtsten. Vi hjælper hinanden efter behov og bruger først og fremmest håndværktøj (når der er flere på værkstedet).

Har du større projekter, er du som Hertha-beboer velkommen til at kontakte John og lave aftale om tidspunkt og brug af maskiner. Det er jo et privat værksted og ikke en sløjdsal, dvs. at der ikke står 10 opspændingsmuligheder, hvilket begrænser antallet af brugere. Men vi plejer at finde ud af det!

Børn kan være med, men kun i ledsagelse af en voksen.

"Må jeg byde på en lækker kaffe?"

Med ønsket om at skabe en inklusionscafé- med en klar og enkel vision...
"At skabe et forum hvor vi gør noget sammen - og drikker en lækker kaffe"

Det første møde i gruppen er afholdt, og vi nåede frem til, at vi til en start vil åbne en caféaktivitet på frivillig basis en eftermiddag om ugen. Vi håber, at vi med tiden er frivillige nok til at åbne flere dage

Der vil ligge et pædagogisk ansvar, når de udviklingshæmmede levefæller deltager, den del vil HBV tage sig af.

Levefællesskabets deltagelse vil være bundet op på den sociale og kulturelle værdi, som opleves af levefællerne i projektet.

De hæmmedes anvendelse af caféen vil foregå på lige fod med alle andre levefællers brug – med den forskel, at de har støtte fra HBV til at gøre det.

Gæster i levefællesskabet, rundvisninger og lokale i Herskind vil være oplagte kunder.

Vi savner et sted at mødes. Caféen kan fungere som et legalt samlingssted for de hæmmede beboere, hvor mødet med de uhæmmede kan ske uformelt og i det åbne, men efter en fælles "overenskomst".

Pop-up-restauranter som events kunne være en god aktivitet, dette initiativ kan komme fra alle, men gå gennem de caféansvarlige.

Lokalsamfundet kan inviteres til at bruge lokalerne, fx generalforsamling og bestyrelsesmøder i Brugsen og foreninger og virksomheder.

Gruppen består indtil videre af: Anne, Katja, Hanne, Katrine Kroon, Louise Grusholt & Anne-Lene

Henvend dig, hvis du er interesseret i at være med...
Anne-Lene 4034 5114

Skabermarked

Hertha Levefællesskab

22. August kl.10-17

Inspiration forude

Kom til Skabermarked i Hertha Levefællesskab lørdag d. 22. August kl. 10-17. En ekstern kunstnerkollega og jeg har håndplukket en flok spektakulære kunstnere, kunsthåndværkere og designere til dig. På Skabermarkedet vil de tage dig med på en rejse ind i deres verden. Det bliver en dag, hvor du kan fordybe dig i lækre sager, drikke kaffe, lytte til dejlig musik og få indsigt i de mange processer, materialer og overvejelser, skabere gør sig. Bl.a. kan du blive klogere på, hvordan en kop bliver til, hvordan man væver et billede, hvad farve leret i Herthas undergrund har, hvordan mikroskopiske planter ser ud som en krukke, hvilke fortællinger der gemmer sig i en grafikers sort/hvide univers, hvorfor lædertasker rimer på Japan og landskab, bevægelsen fra ide til værk og meget mere.

Inviter dine slyngvenner, svigeronkler, strikkekumpaner, legefætre, bedstemostre og turtelfrøknere; der bliver noget at se på og købe for enhver med en snørklet skaberhjerne.

Se mere og følg med på facebookbegivenheden: "Skabermarked i Hertha Levefællesskab", hvor de forskellige aktører løbende præsenteres.

Caravana Barcolris Amazonas

En fortælling om 23 rejsende, 12 nationaliteter, en hund, 4 både, 26 årer, musik, cirkus, theater, workshops, menneskemøder, storme, myg, pirater, verdens største flod og mange drømme.

Tirsdag d. 18 august kl. 19.00 i Herthas Café. Vel mødt! Elisabeth Holt

Set og sket i måneden

Den 17/6 trodsede en broget flok sommervarmen og fik stiftet en forening til vores butik. Foto: Soroush.

Afsked med volontørerne Inka og Johanna og BINGN-eleven Signe. Fotos: Ole W.

Billeder fra nogle gode sommerdage med onsdagsværkstedets tur til Rosenholm Slotspark og Skæring Strand. Og et af Morten, der følger med i traktorens hø-høstning. (Fotos: Morten S. Dahl).

Set og sket i måneden

Havehygge ved Mortens fødselsdag
d. 1/6. Fotos: Cecilie

*Aktiviteter i Hertha. Bl.a. havebænks-
installation med gamle rødder m.v.
Godt dyre-hotel for insekter, pindsvin
mv. Fotos: Ole U*

Mit eventyr i Hertha

Da jeg var i slutningen af 30'erne følte jeg stærkt, at jeg ikke havde skruet rigtigt i vandet - at jeg ikke havde fundet min rette vej i livet. Jeg havde ingen begreb om, hvordan jeg skulle komme videre, så jeg gik med ønsket om at møde en klog kone.

Efter et år mødte jeg hende. Derefter fulgte en stor omvæltning i mit liv.

Blandt meget andet rådede hun mig til at vende tilbage til det biodynamiske landbrug. Det blev Herthas gartneri, hvor jeg fik et 'puljejob' hos Birthe.

Jeg havde tidligere arbejdet på et traditionelt gartneri med 40 tdl. blomkål og julesalat i 5 etager med elektronisk styring af næringsstoffer.

Så da jeg kom til Birthes gartneri med 2 små skure og et lille drivhus, tænkte jeg: det er løgn. Jeg følte mig klemt ned i en skotøjsæske.

Som livet er, når det er skønnest, så fyldes det af noget, jeg ikke selv har tænkt mig til. Jeg var kommet til en anden verden. Her var især Heino og Peter fra bofællesskabet. Peter stjal nogle gange nøglen til min motorcykel, og Heino var ved at flække af grin over at se mig miste kontrollen. Jeg var helt solgt over Heinos grin - det var så smittende.

Birthe syntes vist, vi var for pjattede, men det lykkedes også for os at lave noget.

Langsomt fik jeg vikarvakter i andre dele af Bofællesskabet. Det var dengang, hvor beboernes morgen startede med, at 2 pædagoger vækkede hver enkelt med sang i døråbningen - det var sørme hyggeligt.

Jeg mødte Lone, som havde startet Herthas bageri i en papkasse i Herthahus - senere udvidet til en skurvogn. Det var også heri, hun startede Butikken på en stigareol.

Lone kunne lide at arrangere gåture, og jeg fik trængt mig på sådan en. Vores hænder strejfede hinanden på et tidspunkt, og gnisten blev ved - vi blev kærestes.

Efter et år flyttede vi sammen i Lones lejlighed i Burishus - der hvor Marie og Soroush nu bor. Lone har 3 børn og jeg 4. Vi havde 2-5 hjemmeboende. Det var en kæmpe udfordring - vores børneopdragelse var vidt forskellig. Men med god terapi og masser af vilje er vi nu nået meget langt.

Lejligheden blev trang, så vi byggede huset på nr. 31, der hvor Helene og Ian nu bor. Det tog laaang tid at bygge, syntes især Lone. Men et godt hus blev det. Børnene flyttede hjemmefra, inden huset var færdigt - så vi lavede et bofællesskab med Kristin og Lars i nogle år, indtil vi startede et nyt eventyr i Ajstrup Strand.

Da vi havde bygget på huset nr. 31 i knap 2 år, overtog jeg jobbet som Fondens forretningsfører efter Kennert. Det var lige der, hvor byggeriet af den brune række bag Fælleshuset og husrækken ned mod stalden gik i gang.

Det blev starten på et spændende og udviklende arbejdsliv. Den gang sad Bodil, Søren H, Tove V og Villy i bestyrelsen. Villy blev min læremester, og Søren blev min partner i mange år.

Jeg er dybt taknemmelig for alt det, jeg har fået lov til at være med til i de 14 år som forretningsfører - meget har forandret sig i løbet af den tid.

Jeg har altid været glad for Hertha. Et meget karakteristisk kendetegn for mig ved Hertha har været, at de tilfældige snakke på gaden har haft et interessant indhold. Måske fordi vi har haft vores lille fællesskab at snakke om, en fælles interesse for det spirituelle eller en fælles forståelse af, at livet er en læreplads.

Og sammen med de hæmmede har jeg har lært den dejlige uhøjtidelige stemning, som gør livet lettere - f.eks. spontant at bryde ud i sang, når vi står og vasker op.

Lige så lang tid jeg kan huske tilbage i min tid i Hertha, har jeg følt, at nu havde jeg skruet i vandet / nu havde jeg fundet min vej i livet.

Nu er det tid til nye eventyr. Jeg slutter som Fondens forretningsfører den 30. juni og vil derefter begive mig på en camino-vandring i Danmark, nok Hærvejen, for at zoome ud og se, om jeg får inspiration til en ny kurs.

Kærlige hilsner og vi ses i Hertha

Tommy

Fra Tommys festlige afskedsreception som forretningsfører for Landsbyfonden igennem 14 år (se sang på næste side). (Fotos: Ole W.)

Sang ved Tommys afsked som forretningsfører - men ikke helt farvel – 30. juni 2020

*Mel: Bamses fødselsdag
(ja, undskyld)*

Vi samlet er til reception
For Tommy, han vil skride
Han ændre vil sin situation
Men godt det er at vide
At han ej forsvinder blot
for han har jo gjort det godt
tak til Tommy siger vi
og tak at du vil bli'

At multi-taske, siger man
Er forbeholdt os kvinder,
Undtaget er dog dagens mand
Som altså ej forsvinder
Stort budget han lægge kan
Hjælper gerne alle mand
Venligheden er han selv
Og det er vores held

Forretningsfører og vikar
og også bygningskender
På herthanitter styr han har
han referater sender
mange jobs alene mand
og stort ansvar føler han
men en dag så gik det galt
og det blev helt fatalt

Han sagde op og ville væk
Fra hele andedammen
Vi alle følte chok og skræk
Og slut var fryd og gammen
Det fik sat no'en ting i gang
Det gav tid til eftertank'
En proces blev startet der
Og meget, meget mer'

Hvad man nu end i dette ser
Så vil det dog forandre
Den måde Herthas fremtid er
For dig og for vi andre
Tommy, hvordan skal det gå?
Hvem kan man nu kalde på?
Når i buen du ej er
Hvad mon der dog så sker

Nu skal du på en pilgrimstur
- På livet meditere
og må du på din vandrings-kur
da også reflektere
mens du gennem Danmark går
over alle disse år
- heldigvis for os, min ven
så ses vi snart igen

Vi skal nu til at slutte af
Vor sang skal ha' en ende
Så lad os råbe højt hurra
Og lad os Tommy sende
Ud i verden med et smil
Ønske manden lykke til
Tak til Tommy siger vi
Og TAK at du vil bli'

Tove

Mit Hertha

For snart 6 år siden ventede Morten og jeg en lille Johannes. Vi boede på det tidspunkt inde midt i Århus, og vi sagde tit til hinanden, at når vi får børn, vil vi ud og bo 'et sted som Hertha'. Vi var som sædvanligt på den årlige udflugt til Herthas høstmarked det år, og vi hørte da om lejligheden i Norrøn, som var til salg. Sådan lidt for sjov gik vi op og kiggede indenfor, og jeg husker meget tydeligt fornemmelsen af at træde ind i den lille stue med brændeovn og blomstrende roser foran vinduet. Træerne der omkransede den lille have, og som var groet lidt vild. Det lillebitte køkken i træ. Jeg satte mig ned i en sofa. I forvejen sammættet af høstmarkedets indtryk, gode menneskemøder, og med maven fuld af glutenfrie lækre sager (og en lille Johannes). Jeg sukkede vist lidt, og så sagde jeg til Morten, at her vil jeg føde mit barn.

Og sådan blev det. To børn har jeg nu født i min lille stue, og det tidlige forår i Hertha er en særlig tid for os, som jeg forbinder med den særlige barselsstemning. Mit Hertha har derfor helt fra starten også været mig og mine børns Hertha, og der findes nok ikke en skønnere lille plet i verden at være barn i. Af de efterhånden 5 ½ år vi har boet her, har jeg gået hjemme med børnene i 3 år. Jeg kommer faktisk sjældent udenbys, for jeg hygger mig vældig godt her, og her er alt hvad jeg/vi behøver af næring, fysisk og socialt (og resten kan stort set bestilles på nettet:-). Jeg læser sjældent nyheder ud over Tante Hertha, og hvad jeg ellers hører på legepladsen. Nogle gange får jeg dog lidt "Hertha-kuller". Det indtræder som regel, når jeg ikke har været uden for Hertha i ca. 14 dage, - men så hjælper det ofte at gå en tur ned ad vejen med klapvognen... ;-) Helt usædvanligt var vi dog en måned i Thailand denne vinter, så det har ikke været helt så slemt med "Hertha-kuller" i år!

Noget, som jeg godt kan lide, er at se og mærke 'Hertha-sjælen': Summen af det hele. Den er måske mest synlig på festdage, og når vi samles om et bål eller synger en morgensang, men man kan egentlig altid mærke den. Det er som om, den har sit eget liv: Nogle gange er den kraftfuld, nogle gange stille. For mig er den blid og rund, frodig og frugtbar, livfuld og legende, omsorgsfuld og nærende, både udadvendt og eftertænksom. 'Hertha-sjælen' er børnenes, beboernes, dyrenes og naturens Hertha. Og for mig er den meget inspirerende. Jeg har meget stor respekt for de enorme viljeskræfter, som har manifesteret og vedligeholdt Hertha. Det er ikke altid let for mig med mine små børn på armen at deltage i de fysiske aspekter af denne 'vedligeholdelse', men det sjælelige kan vi alle sammen være med til; det er det, som for mig at se er den bærende kraft i Hertha, og noget som verden har brug for. Så tak for den daglige inspiration, som det ser ud fra mit lille hjørne af 'Hertha-organismen'.

Billedet er fra en særlig dag i Hertha.

K.h. Amalie

Ferieindtryk fra Skallerup

Det første billede (ø.th.) er af Lars K i Romulus badet (wellness afd.) hvor han også fik massage til stor nydelse.

Næste sekvens (m.tv.) er fra Dyregården tæt på centret, hvorfra 11 stk. red ud og ned på stranden, mens vi andre klappede på, og snakkede med gårdens dyr.

Vi var også på Børglum Kloster, hvor vi hørte orgel-koncert.... absolut ikke et handicap venligt sted, i forhold til Morten K i rullestol!

Den sidste dag skulle alle huse hver især lave et indslag for de andre og byde på en lille snack. Først var der orkester og dans med Lene & Co, hvor der bl.a. indgik en "kilde"-sang, og hvor Mathias lavede et bagholdsangreb på Anne-Mette (n.th.). Dernæst agurke-stafet. Agurken blev placeret ml benene og skulle afleveres uden at blive tabt, inden der måtte fortsættes. Hos Burishus-drengene var bulen ryddet og gjort klar til disco. De havde hver især valgt et nummer, som spændte fra "En lille ring af guld" med Kandis, til "Han får for lidt" med Mc Ejner, - lige noget for Maria, som sprang op, hvilket ikke er set tidligere! Amadeo (m.th.) havde indstuderet en dans med drengene, hvor man efter nogle moves drejede en kvart omgang og gentog... efterhånden sprang flere til og gav den gas. Det sidste hus var "taget til stranden..." (ø.tv.) heldigvis kom de rundt om hjørnet lige som vi alle troppede op. Her blev der instrueret i gummistøvle-kast! Beboerne havde en lettere udgave end medarbejderne, og hvor det vist kun rigtig lykkedes for en enkelt. Beboerne skulle kaste mellem benene, mens medarbejderne også skulle kaste den hen over sit eget hoved! Lars i rullestol sprang også op og ville være med!

Aftenen blev rundet af på restauranten i feriecentret hvor vi nød en amerikansk inspireret middag. Her blev Ulla tilfældigt foreviget under en rund lampe (se forsiden) i Morten T's omfavnelse!

Katrine K.

Outdoor-action-dag
17. juni 2020

Tekst og fotos: Lene Bay

HerthaHus på fællesudflugt

Vi sidder lige og genser fotos fra den herligste dag, hvor alle fra Herthahus og Lille Enhed var afsted. Spontant siger Lars og Sara: 'Sjovt!' og Lars griner... Vil du prøve igen? 'JAAAAA!' lyder det.

Det var en festlig og anderledes aktivitetsdag, vi havde hos Erik Derdau fra 'DitFriluftsliv', på hans plads ved Møllesøen lige uden for Ry. Det hele var klart, da vi kom: kanoe med pontoner, bueskydning, svævebanen, rebklatrung, sup-boards, bålsted med lammeskind på bænken, og søen var lavvandet og egnet til badning. Det var en af de dejlige sommerdage i juni, og vi havde selv pandekagedej og pølser med til frokost.

Billederne taler for sig selv...

Næsten alle var oppe og svæve højt oppe fra trækrønen, nogle skulle lige forsikres om, at det nok skulle gå, og holde i hånden...

men man kunne jo ikke nå ret langt op...

Alle råbte 'IGEN' efter første tur, og alle prøvede igen og igen. De væltesikre kanoer var et hit, og det var alt det andet også. Der var smil og grin og prøven grænser af, og mange sejre og succesoplevelser, for både beboere og medarbejdere.

En fællesdag vi trængte til her i al coronanedlukningen. Tak til alle for en skøn dag sammen. (Desværre har jeg ikke fotos af kanoerne med pontoner og specialsæder)

Gartneri Nyt August 2020

Sommer er her for alvor, med glade børn i hindbær, ærter osv.

Tak for hjælpen ved de blå flag. Det er en stor hjælp.

Vi har en del kål i år og lidt majs. Håber I finder dem, når det er tid at høste.

Hvad skal jeg gøre for at få mine kære kunder til ikke at ødelægge den jord, jeg med meget omhu får bygget op? Det er blevet en fantastisk jord med en meget flot krummestruktur. Specielt gulerodsbedet har været meget udsat med fodspor i den jord, hvor gulerødderne er høstet. I må endelig ikke blive bange for at gå i gartneriet; følger I de enkelte regler om altid at gå på græsset, kun i gangene mellem bedene, når I skal ind og høste og aldrig i bedene, heller ikke efter høst, så er det nemt. Er det svært at se, hvor bedet er og hvor gangen, så få dig et overblik over området, forestil dig at en traktor skal spænde over bedet, så kan du nemt se, hvor gangene er, nemlig der hvor traktor hjulene er. Bedene er ca. 1,20 m brede og gangene ca. 50 cm.

Her sidst i juli kan der høstes følgende i gartneriet: kartofler, gulerod, rødbede (vær sød kun at høste de store). Rødbederne er nu fine store, men husk at gå ned ad bedet og find de store. Løb en finger rundt om roden før du trækker den, så du ser, hvor stor den er. Her når de er nye, er min favorit-tilberedning at skære roden i tern og svitse dem i olie eller smør i 5-10 min, så de er næsten møre, herefter tilsættes stænglerne fra toppen skåret i små stykker i 2-3 min og til sidst de snittede blade. Smag til med spidskommen og salt. Kan jævnes med lidt fløde eller hvad du foretrækker.

Salat, persille, dild, courgetter, agurk, spidskål. Der er måske lidt solbær, hindbær, ribs og stikkelsbær, og det samme gælder ærterne. I drivhuset er der lidt basilikum og få tomater. Vær søde kun at høste helt røde tomater. De udvikler ikke smagsstofferne optimalt, hvis de høstes før de er modne, og det er meget vigtigt for jeres sundhed at spise modne grøntsager. Udenfor drivhuset er der rucula, purløg, merian, sar, isop, mm. God fornøjelse. Der er kun lidt hindbær, de fleste er efterårshindbær, men det ser ud til, at solbærrene bliver høstet. Jeg sætter ikke flag ved bær og frugt, så hold selv øje med det. Når vi kommer til æblerne, så vær sød at lære dine børn, hvordan man høster dem; de skal sidde så løst, at de falder ned i ens hånd ved et forsigtigt drej med hånden.

Fortsat god fornøjelse med alle de dejlige grøntsager; jeg nyder hvert år, når vi stille og roligt får et større og større udvalg.

Fortsat god sommer.

På vegne af gartneriet
Birthe Holt

Sommer-møde....

D. 21. juli: Ole, Josef og Kirsten er lige nu på cykel-ferie ved Vestkysten. Her mødtes de med Anne-Lene og Peter til kaffe ved Bovbjerg Fyr.... Så hyggeligt. (Foto: Fra Facebook)

9. juni: Høj aktivitet i vores gartneri. Alle mand i gang... ❤️ (Foto: Fra Facebook)

Set og sket i månede**n**

*Siddende havørn og flyvende rørhøg
syd for Engvej 7 / Lyngbygård ådal
Foto: Ole Wadsholt*

D. 9. juni: Det var store-rengørings-dag i stalden i dag.... alle hjalp til...Tak! (Fotos: Facebook)

D. 17 juli: Bente var på shoppe-tur i går. Superflot ny cykel. Wouw. (Foto: Fra Facebook)

Åbent brev til landmanden

Kære Lars, kære ven

Du vil blive savnet, når du snart drager til Himmelbjerggården (som ikke er en rigtig gård!).

Det er nemt at sige: Det bedste man har, skal man sommetider deles om?

Det biodynamiske er også homøopatisk! Hold fast ved det Lars (for din egen skyld).

Jeg er selv kommet i laden, stalden, i "Ko-katedralen" i 14-15 år, først som weekendmalker og senere som stalddreng hos vore dejlige drøvtyggere.

Men det har ikke været en livsopgave som for dig, der har en intens medleven i dyrenes liv.

Der er noget næsten "sitrende" i dette forhold.

Håber vi ses i det nye.

Tak, og god vind.

Tyge

Tante Hertha

Indstik med referater august 2020

(121) Referat af bestyrelsesmøde i Landsbyfonden d. 27-5-20

Til stede: Grethe Harrebye (GH), Jens-Otto Andersen (JOA), Kennert Nielsen (KN), Rasmus Aagaard (RA), Sibylla Hofstetter (SH) og Tommy Schou Pedersen (TSP, referent). Gæster under punkt 1: Tanja Vilsen og John Schantz (Fondens revisorer)

1) Revisor gennemgik årsregnskab 2019. Det kom ud med et overskud på 869.410 kr. Det lidt højere resultat end året før stammer fra en låneomlægning. Et meget fint resultat. Regnskabet blev godkendt. Desuden rådførte bestyrelsen sig om økonomiske aspekter vedr. det næste byggeprojekt - ombygningen af Herthahus / nybyg.

Oplæsning af ugevers af Rudolf Steiner

2) Dagsorden godkendt

3) Orientering

a) Vi etablerer nu 2 x 4 P-pladser på Trekanten, ved indkørslen til Hertha. P-pladserne kommer som et krav fra kommunen ifm. opførelsen af det nye bofællesskab på 25-27.

b) Forretningsførerens opgaver er opdelt i to grupper - den ene overtager KN, eller KN har allerede overtaget - den anden gruppe fortsætter TSP med. Det vil fra 1. juli 2020 være KN, som er Fondens forretningsfører, og TSP vil herefter figurere som en assistance, som KN kan trække på, samt udføre en række fastlagte opgaver i forbindelse med ejendomsadministrationen og Støtteforeningen.

4) Aktuelle sager til drøftelse / beslutning

a) Det færdige brev til afslutning af aktuel sag sendes til bestyrelserne for de øvrige organer, Fællesledelsen, HBV og Støtteforeningen.

b) Fondens pedel har været overbelastet ifm. et arbejdspres. Det skal ikke ske igen. Vi arbejder med løsninger til omstrukturering af opgaverne.

5) Tilbagevendende temaarbejde (f.eks. økonomi, budget, udbygningsplaner, strategi)

a) Byggeriet af det nye bofællesskab går stadig godt. Tidsplanen holder, og det betyder, at huset ventes færdigt medio december.

b) De mange spørgsmål vedr. planerne for Herthahus-ombygningen udsættes til næste møde, hvor der sættes særligt fokus herpå.

Næste bestyrelsesmøde bliver onsdag d. 24. juni kl. 14.30 -17

(122) Referat af bestyrelsesmøde i Landsbyfonden d. 24-6-20

Til stede: Grethe Harrebye (GH), Jan Skou-Nielsen (JSN), Jens-Otto Andersen (JOA), Kennert Nielsen (KN), Rasmus Aagaard (RA) og Tommy Schou Pedersen (TSP, referent) Afbud: Sibylla Hofstetter (SH)

Velkommen til Jan Skou-Nielsen, som er nyt medlem af bestyrelsen, valgt ind af Hertha Støtteforening.

Oplæsning af Rudolf Steiners ugevers

1) Dagsorden godkendt med ændret rækkefølge

2) Orientering

a) Årsregnskab 2019 blev justeret således, at Fondens administrationsudgifter vedr. byggeriet blev konteret der, og regnskabet viser nu et overskud på 974.410 - hele overskuddet er brugt på det nye byggeri.

Årsrapporten er afleveret rettidigt til Erhvervsstyrelsen.

Der er for 2019 søgt momscompensation for 1,5 mio. Vi har tidligere fået 35-40 % af det søgte. Vi venter svar i november.

b) Landsbyfonden har tidligere lovet en donation på 10.000 til Bernards Hus' køb af Nørregården, hvis købet lykkedes. Det er nu i gang, og vi har udbetalt donationen.

c) Det igangværende byggeri af det nye bofællesskab går godt. Der har længe været varme på bygningen, så betonen er godt udtørret. Gode stemninger og tidsplanen holder.

3) Aktuelle sager til drøftelse / beslutning

a) KN trækker sig fra bestyrelsen og formandsposten, fordi han nu overtager jobbet som Fondens forretningsfører efter TSP, som stopper d. 30-6-20. Bestyrelsen konstituerer sig med GH som midlertidig formand, SH fortsætter som næstformand, og JSN er nyt medlem. Således fuldtallig bestyrelse. Forretningsudvalget (FU) består nu kun af GH og KN. JSN tilbydes at være med, og RA kan eventuelt kaldes ind.

b) Mailadressen: landsbyfonden@hertha.dk er nu oprettet i HBVs system. KN og RA prøver af, om den skal blive Landsbyfondens fremtidige arbejds-mailadresse.

c) Vi beslutter at omlægge vores lån i RealkreditDanmark (restgæld på 365.000), pant nr. 2196.6002/Landsbyvænget 4, 8464 Galten. Det giver en årlige ydelsesnedgang på 13.000, men en restløbetid på yderligere 6 år. Alligevel er det en gevinst - også på den lange bane.

d) Værdiskabelsesgruppen / Bundlinjegruppen får Fondens interne årsrapport til deres arbejde på betingelse af, at Fonden skal godkende anvendelsen af den i gruppens rapport. KN og RA godkender i fællesskab.

e) Den lille planlægningsgruppe har, ifm. en gennemgang af Herthas orga-

nisation, bedt bestyrelsen gennemgå sine vedtægter mhp., om de passer til nutiden. FU finder, at formålet gerne må udtrykke noget om den omvendte integration, og at Fonden også bygger til "normale" mennesker. Det er meget svært at ændre Fondens fundats (vedtægter). Det skal gennem en lang proces i Erhvervsstyrelsen, og det må ikke føre til en afvigelse fra Fondens oprindelige formål. Bestyrelsen mener ikke, vi skal gå ind i et ændringsarbejde.

f) Bestyrelsen godkender oplægget fra FU til en fremtidig aftale med TSP om konkrete arbejdsopgaver for Fonden.

g) KN påtager sig, som Fondens forretningsfører fremover, at deltage i Fællesledelsens møder, men understreger at han ikke påtager sig tilstødende opgaver herfra.

4) Tilbagevendende temaarbejde (f.eks. økonomi, budget, udbygningsplaner, strategi)

a) Ombygning af Herthahus (herunder orientering fra mandatgruppen) Bestyrelsen godkender, at der nu arbejdes på, at huset ombygges til 11 beboere i stedet for 10. Men det understreges samtidig, at der i den oprindelige finansieringsplan lå 9 mio. til ombygningen. Hvis ikke forhold ændres i den bagvedliggende plan, er der på nuværende tidspunkt kun disse 9 mio. til disposition fra Fondens side. Fonden godkender denne justering af mandatgruppens mandat. Bestyrelsen godkender mandatgruppens oplæg til projektplan med tilføjelse af Fondens umiddelbare økonomiske begrænsning, som nævnt ovenfor. Projektplanen indeholder i hovedtræk denne rækkefølge

- Kravspecifikationer ved HBV og Fællesledelsen godkendes på Landsbymødet (LM)

- Arkitekt udarbejder skitseprojekt, som godkendes af alle parter - også LM

- Detailprojektering - Finde de sidste penge - Projekt godkendes af HBV og Fonden.

Det står nu klart, at der vil gå mindst et år fra, at beboerne flytter ud af Herthahus, til ombygningen af huset går i gang. I denne periode skal huset gerne anvendes på en eller anden måde - både for at give Fonden huslejeindtægt, men også for husets skyld. FU arbejder på et forslag.

Næste bestyrelsesmøde bliver onsdag d. 2. september kl. 14.30 -17

(511) Referat af Fællesledelsesmøde d. 1-6-20

Til stede: Eja, Freja, Johanne, John, Mathias, Mathieu, Merete og Tommy (referent). Afbud: Carsten. Gæster: Tove (punkt 1)

1. Landsbymødet d. 11. juni aflyses - dels fordi vi ikke i god tid inden ved, om vi må forsamles så mange mennesker - dels er vi ikke klar med de emner, der skulle på. Næste Landsbymøde bliver torsdag d. 20. august.

Steen Hildebrandt har desværre ikke kræfter til at hjælpe os med input i "processen", men Skjold vil gerne komme med proces-idéer til gruppen,

der arbejder med oplæg til det fortsatte proces-arbejde. Næste skridt i arbejdet er, at alle organerne hver især gennemgår sine vedtægter med blik for, om de passer til virkeligheden oa. De informeres af gruppen.

2. Brian og Helene flytter d. 6. juni. Gitte, Tobias og 2 børn flytter ind i huset d. 1. august.

3. Fælleshuset

a) Ifm. tilbygningen mod vest mangler vi at færdiggøre terrænet mod nord op til Meretes grund. Vi forsøger at få det gjort ifm. en fælles-arbejdsdag.

b) Forslag til østudvidelse gøres færdigt - også med alle økonomiske detaljer - og bringes til FL. Herefter på Landsbymøde eller et høringsmøde. Tommy samler Jonathans og Majas tal for ombygningsudgifter ind til nu.

4. Vedr. de nye hvid-vask-regler for alle bankkonti

a) Forholdene for Fælleskassens konto er nu bragt på plads. Banken vender tilbage efter legitimation for de FL-medlemmer, de ikke allerede har legitimation fra. FL skal fremover efter det årlige valg sende dokumentation til banken, hvis der sker udskiftninger i FL. Vi fører det ind i FLs årshjul, som vi fokuserer på i nær fremtid.

b) Varelageret kan alligevel ikke køre under Fællesledelsens cvr. nr., som vi besluttede sidst. Revisor kan ikke - ud fra FLs vedtægter - argumentere for en momsfrigørelse. Derfor må Varelageret danne sin egen forening med cvr. nr., vedtægter, bestyrelse og årlig generalforsamling med regnskabsaflægning og valg til bestyrelsen. John taler med Jonathan / Soroush om oprettelse af forening med vedtægter til Varelageret, samt hvem der skal være kontaktperson til Merkur.

5. I indeværende uge vil Herthahus blive undersøgt ift. om det har skader som følge af de mange gange, regnvand er kommet ind i huset. Den 17. juni tager gruppen, som arbejder på et forslag til ombygning af Herthahus, til Tornbjerggård og hører om deres nye byggeprojekt til 50 mio. og høj grad af arkitektstyring.

6. Corona. FL genåbner nu legepladsen for offentligheden, og skiltet fjernes. Desuden åbnes for adgang til toiletterne i Fælleshuset.

FL blander sig ikke brug eller ikke brug af håndsprit i Varelageret - det har hele tiden kørt på privat initiativ.

7. Hastighedsbegrænsning ved den sydlige indkørsel til Hertha Børnefamilierne på Demetervænget vil gerne fuldføre et initiativ fra Johnny med opsætning af skilt med hastighedsbegrænsning på 15 km./time ved den sydlige indkørsel. FL bakker op og foreslår, at det gøres sammen med skiltet, Legende Børn, og beder dem indhente pris på to skilte, så vi evt. også kan placere et ved den nordlige indkørsel til Hertha.

8. Vi overvejede muligheden for at gøre søen ved Herthahus mere børnesikker - den er nu dybere end tidligere, siderne er mere stejle og trædeste-

nene er væk (så sværere at komme op af for de små). John undersøger, hvordan man lettest kan hæve bunden.

(512) Referat af Fællesledelsesmøde d. 15-6-20

Til stede: Eja (via nettet), Freja, Johanne, Mathias, Mathieu og Tommy (referent) Afbud: Carsten, John og Merete Gæster: Rasmus Lund og Soroush (punkt 8)

1. Næste Fællesledelsesmøde bliver på mandag d. 22. juni kl. 19-21. Det bliver sidste møde inden sommerferien.
2. Alice flytter ind i annekset hos Freja og Maja d. 15. juli. Og Gitte, Tobias og 2 børn flytter ind i 19C d. 15. august - i stedet for d. 1. august, som først planlagt.
3. Kan man blive på den interne venteliste til en lejebolig i Hertha, hvis man flytter uden for Hertha? FL beslutter over to møder. Indstillingen fra dette møde er, at man kan blive på den interne venteliste, hvis man bor i Hertha (på Landsbyvænget eller Demetervænget) eller på en tilstødende ejendom (altså f.eks. John og Sibyllas). FL sover på indstillingen, og den endelige beslutning tages med kort proces på næste møde.
4. Den lille gruppe, som forbereder det tidligere omtalte procesarbejde for Hertha, har mødtes med Skjold, som gerne vil inspirere gruppen, men ikke deltage i selve procesarbejdet. Gruppen og Skjold har set på Hertha historisk med udgang efter ømme punkter, som en del af forberedelsen.
5. Vi indledte en gennemgang af FLs forretningsorden og FLs driftsopgaver - et arbejde, der skal fortsættes næste gang, hvor opgaverne skal fordeles. Der tegner sig et billede af, at FL må have en lønnet sekretær. Det kan ikke iværksættes udenom Landsbymødet.
6. Marie Zand vil gerne arrangere et keramikmarked bag Burishus. Hun forestiller sig 10-20 små boder - også med folk udefra. FL bakker begejstret op om initiativet - underforstået, at arrangementet cleares med politiet ift. den aktuelle Corona-situation, og at naboerne høres.
7. FL giver grønt lys til, at Alex og Marianne bygger et udhus på nordsiden af 19G, når byggeriet er i tråd med de øvrige udhuse i husrækken mht. størrelse og materialevalg.
8. Hertha Indkøbsforening / Varelageret / Butikken er ved at blive dannet som forening. Soroush, Rasmus Lund og Rudi stiller op til bestyrelsen. De melder sig i første omgang kun til den formelle opgave, det er, at indkøbsforeningen skal have en organisation med bestyrelse og årlig generalforsamling, for at kunne have en bankkonto ift. hvidvaskloven. Men der er et ønske om, at der bliver en eller anden form for ledelse af foreningen / Butikken / Varelageret, selvom det faktisk fungerer nogenlunde uden.

(513) Referat af Fællesledelsesmøde d. 22-6-20

Til stede: Carsten (mødeleder), Eja, Freja, Johanne, John, Mathias, Merete, Mathieu og Tommy (referent)

1. Eja er netop trådt ud af HBVs bestyrelse. Hun sad i bestyrelsen som FLs repræsentant. FL skal finde en ny. Emnet op næste gang.
2. Næste FL-møde bliver d. 10. august, og er der behov for yderligere et møde inden Landsbymødet d. 20. august, bliver der også et FL-møde d. 17. august.
3. Carsten og Lene har opsagt deres lejemål i nr. 13B. ny lejer skal findes. FL beslutter at følge ventelisten og giver ikke dispensation til at springe nogen over.
4. Når man skelner mellem intern og ekstern venteliste til en lejebolig i Hertha - gælder den interne kun for de, som bor i Hertha - hvor Hertha defineres som Landsbyvænget, Demetervænget og Engvej 1 (John og Sibylla). Denne skelnen følges i alle betragtninger. Det besluttet efter to møders overvejelser.
5. FLs driftsopgaver - hvem gør hvad, når Tommy stopper? Det har længe peget i retning af, at FL skal have en lønnet sekretær. Og FL mener nu, at det er helt nødvendigt, men Landsbymødet skal godkende lønudgiften. Det blev foreslået at søge HBV og Fonden om et bidrag til lønudgiften. Freja, Johanne og Tommy laver en "jobbeskrivelse" ud fra oversigten over FLs driftsopgaver og udpensler de enkelte punkter. De kommer også med et bud på, hvor mange timer, der skønnes nødvendige. Nogle opgaver løses ad frivillig vej: Eja får alle FLs dokumenter over på sin computer og tager ansvar for at opdatere fremad - herunder også, at alle mandater defineres med godkendelsesdato på givet FL-møde, og at FL-mødet refererer godkendelsen. Vil desuden forme en skabelon, så vi husker alle væsentlige emner, når vi formulerer et mandat. Hver mandatgruppe får et FL-medlem som kontaktperson. Denne sørger for tilstrækkelig kommunikation mellem mandatgruppen og FL. Merete sørger for at indkalde mandatgrupperne til møde med FL en gang årligt. Johanne og John laver dagsorden til næste FL-møde (d. 10. august).
6. Gruppen for nyindretning af Caféen får en udvidelse af sit mandat - de får en ramme på 100.000 kr. til alt inkl. inventar. Budgettet skal præsenteres på LM og derefter godkendes af FL, inden noget iværksættes.
7. Fælleskassens økonomi for fælleslokaler:
Saldo på Fælleskassens opsparing til fælleslokaler pr. 31-12-19 1.375.347
Tilbygning mod vest (HBVs bidrag på 152.000 er fratrukket) -627.841
Indretning af Caféen (udført arbejder + budget for køkken/inventar) - 140.419
Udvendig trappe ud for Caféen omlagt -7.920
Opsparing fra FK-bidrag og Varelageret i 2020 - SKØNNET 150.000

Skønnet saldo ved årets udgang **749.167**

Tilbud fra Kaj på 2,8 meter tilbygning mod øst - AFVENTER LM -450.000

8. Proces for ombygning af Herthahus:

Herthahus er nu undersøgt og fundet i god stand - ingen skader som følge af, at vand er kommet ind i bygningen ifm. regn. Input fra FL til det kommende byggeri: Tænk det ind i omgivelserne / se på, hvordan det virker med omgivelserne. Tilbyg en fløj i hver ende af huset mod syd - så det bliver som en 3-længet gård. Skitseoplægget kommer til godkendelse i Levefællesskabet.

9. FL bevilger 800 kr. til Værdiskabelsesgruppen / Bundlinjegruppen til trykning af dette års rapport. FL beder gruppen overveje antallet af print + om det kunne være hvert andet år i stedet for hvert år.

10. Fælleskassens bogholder, Maja, er p.t. eneste bruger på Fælleskassens konti. Inger (FKs tidligere bogholder), og Ditte (FKs tidligere revisor), tages ud. Det koster 600 kr./år/bruger. Vi afventer at vælge en reservebruger, til det er landet, hvem der skal være FLs sekretær. Desuden skal vi også beslutte, om FKs konto i Folkesparekassen skal nedlægges.

